

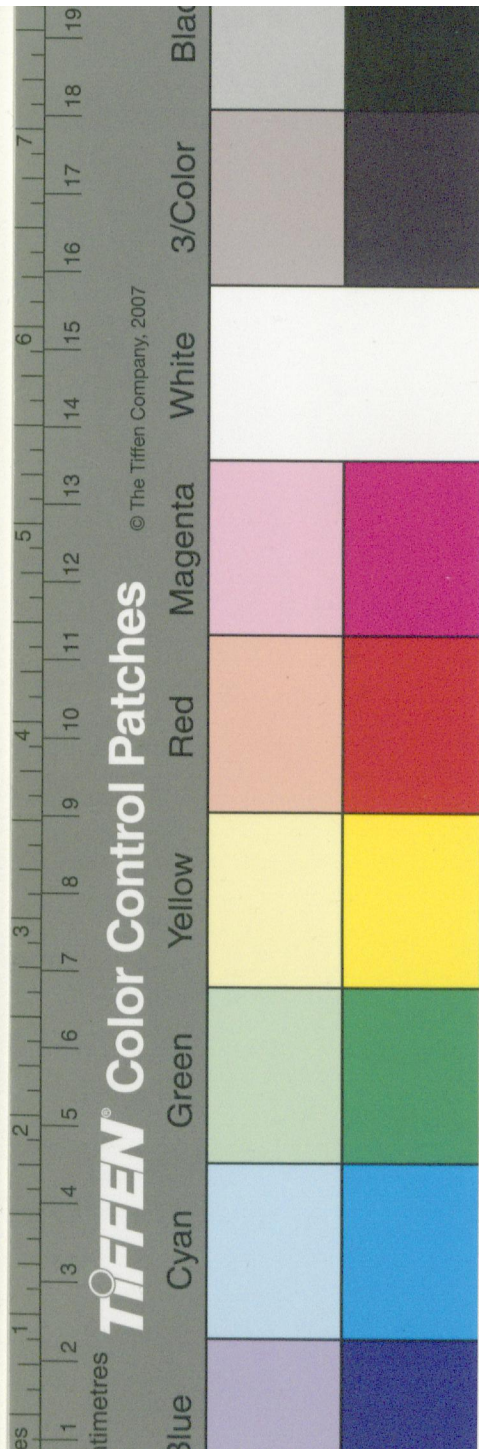
31.
Bråk och föreställningar, som
hänföra sig till kreaturen.

Korr. nr 17

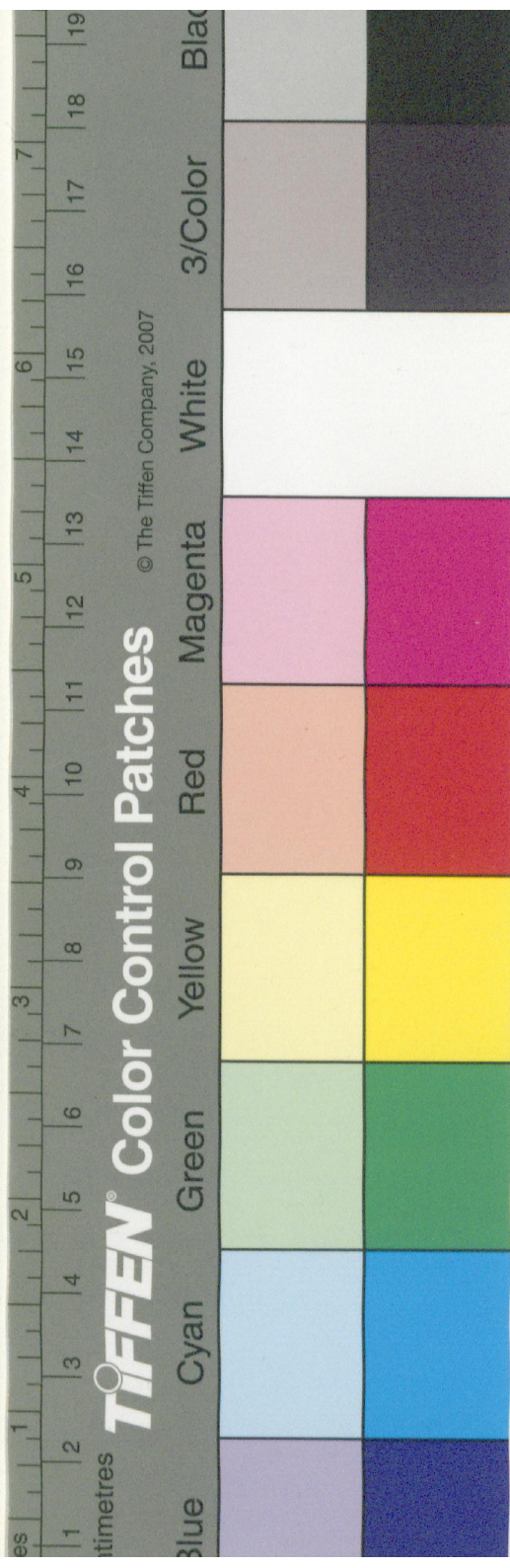
avskr.

p. 229-257.

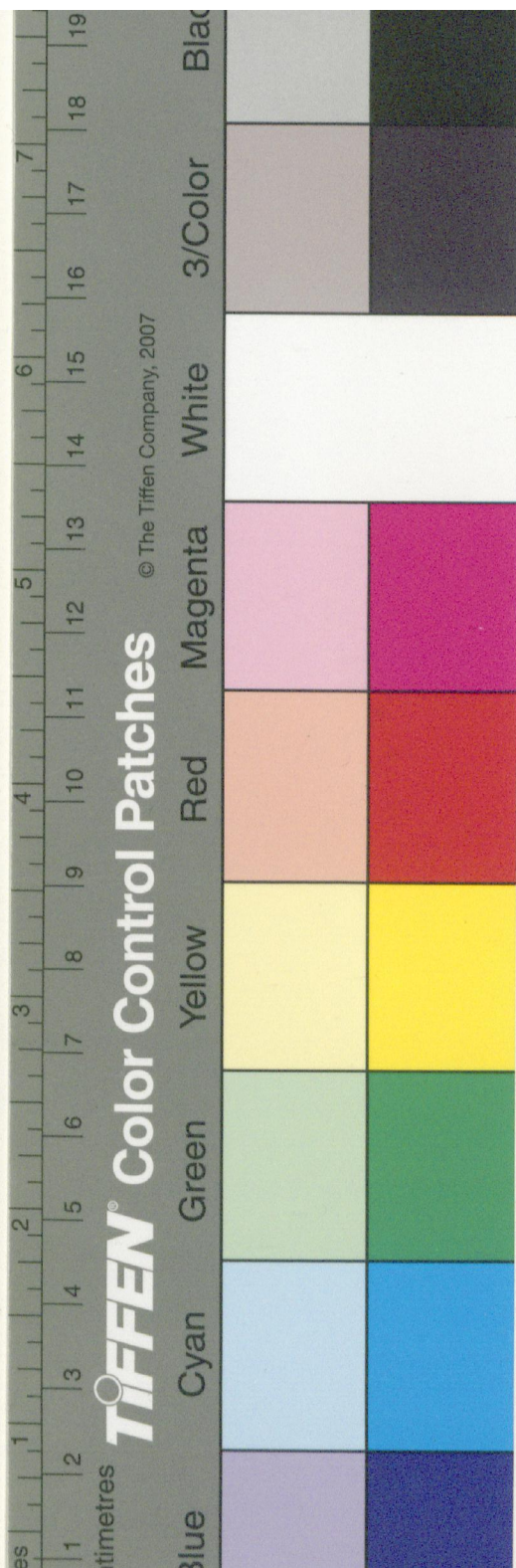
En ko, som lyth. ägare, börjar
icke trå, om man stöter dess
huvud tre gånger i dörrposten
på det nya stället och därvid
säger: „Du ska' inte längta mer
än den här dörrposten längtar.“

Pedersöre, Kråkenäs.

För att hindra en häst från att
 (rymma) ^{trä} bör man vrida en klave
 av vide eller rönn, ansas (motsats)
 och sätta den på hästens hals. Är
 man stadd på resa, bör klaven med-
 följa hem och vid hemkomsten
 hängas på väggen ovanför djuret.

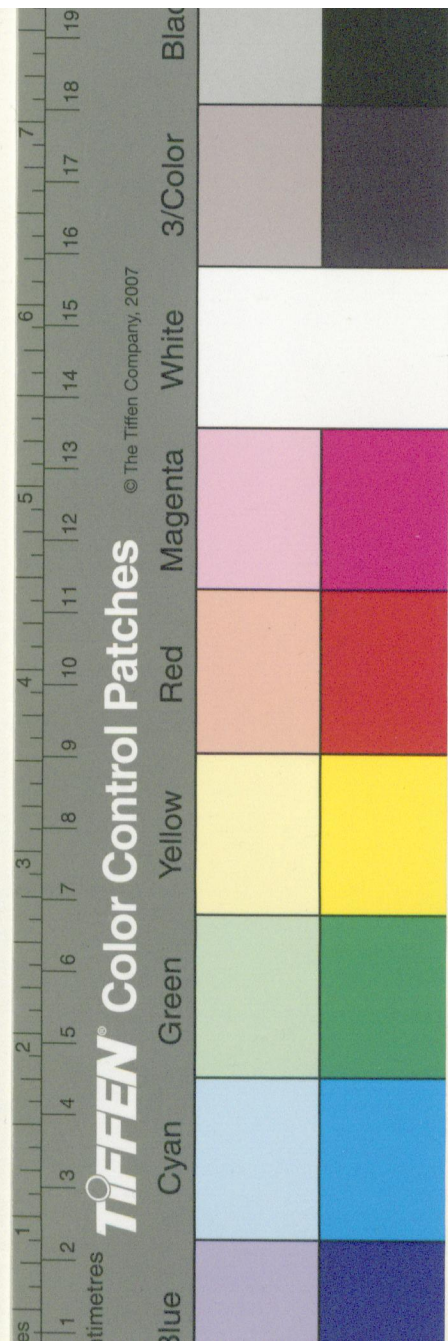
Pedersöre, Katerns.
 Darms, Saksjärvi.

Då en ko mist matlusten och slutat
 idissla säger man och tror ännu många =
 städes - att den "fått järnten". (Järnta = idissla)
 Därför måste en ny "järnt" anskaffas. En
 sådan beredes bäst av mjöl och finhackat
 hö, som sammanknådas till en hård boll och
 stickes ^{med} i korns mätstrupe. Det är förlusten
 av "järntbollen", anser man, som åsamkat kon
 lidande.

Man brukar även beröva en frisk
 ko en tugga och sammanknåda denna
 till järnt åt den sjuka, om man inte
 själv vill tugga materialet till bollen.

Purmo, Storbäck.
 Pedersöre, Katterö

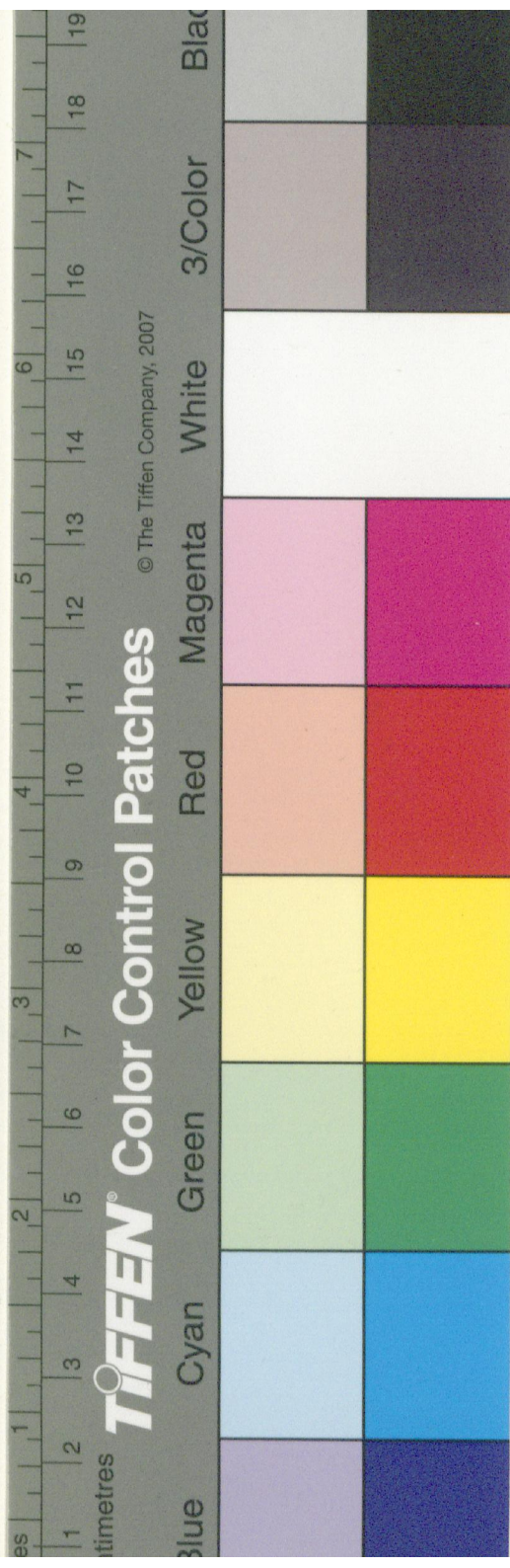

26

232

Ja korna inte börja komma
 hem till kvällarna, för man
 kastar en liten bit mässing i
 vart glas

hass, Storkung.

neg.

I Över-Purmo brukar man dra en kors med tjärsuddar på kor-
nas vänstra sida, innan de släppas
ut på varen. - Till någon "skäm-
ma" kreaturen, så återkastar detta
kors framkraften i olika riktningar,
liksom vägsålen ~~sa förmåga~~ att
spridra och sprida sjukdomsfrön och
skadepakter åt olika håll och på
så sätt förgöra dem.

Purmo, Island.

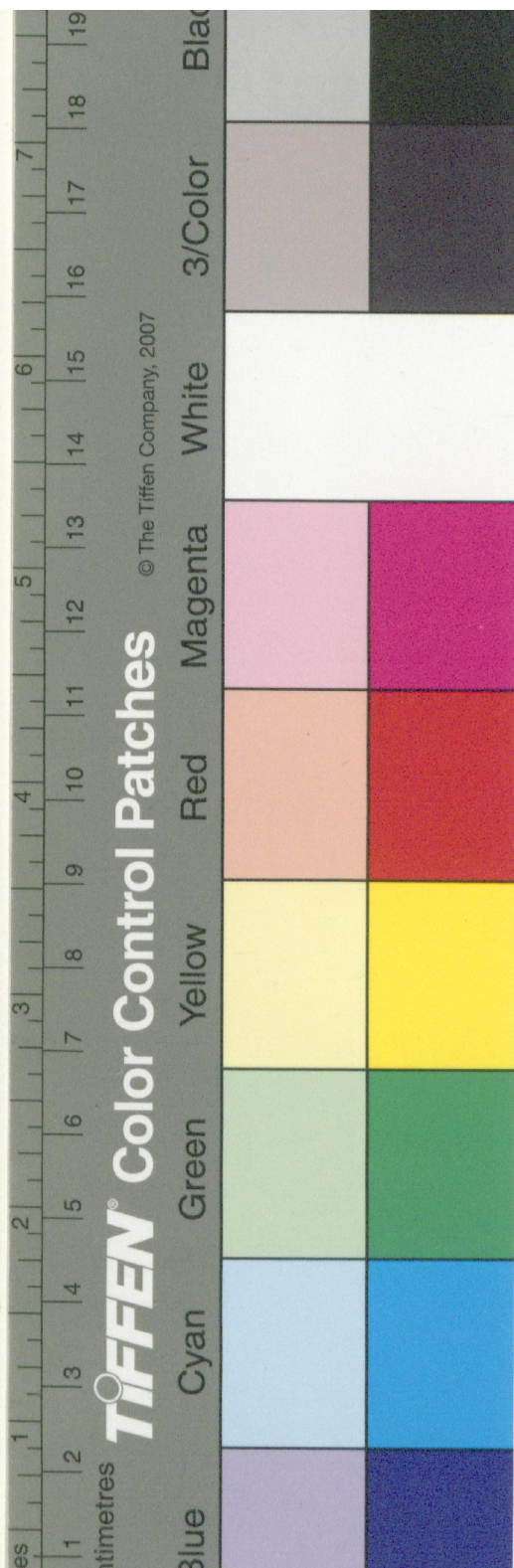
24.

ny

234

Fakt och mening an skydda
fåren för trallpaskor brukar
man lämna några testar i
form av en kors framme i pan-
nan, då "påskväften" klippes.

Purmo, Storbacka.

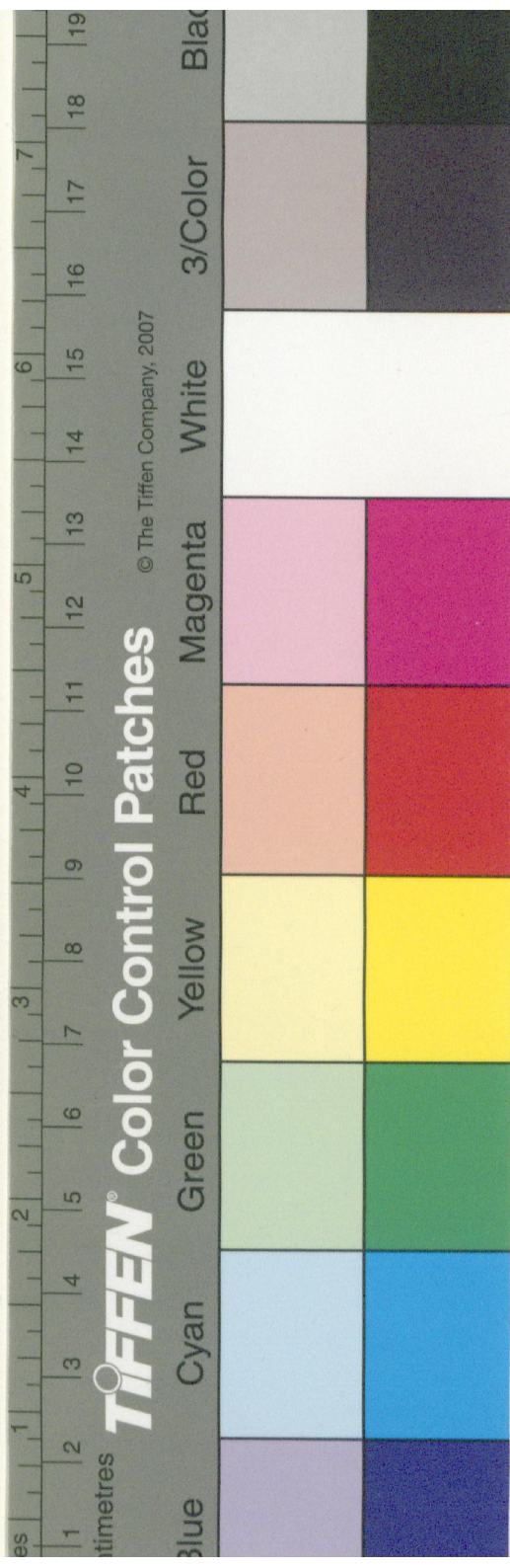

23

235

Då en ko eller häst skaf-
 fats till gården, brukar man
 binda något av dess tågel
 i spjånsnöret, ty då börjar
 kreaturet trivas.

Pedersöre, Kråkums.

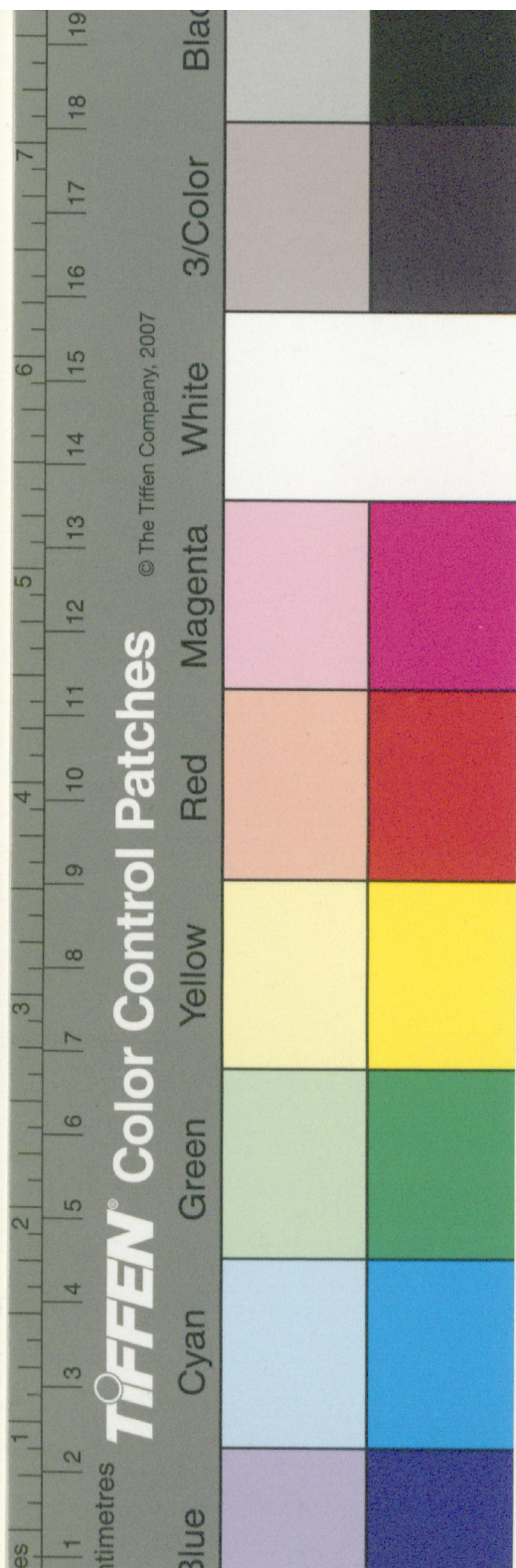
22.

Tränad.

236

Vill man ha en djur på trä,
skall man giva det blod från vänstra
"namnlös-fingret" på tre bröd- eller
sockerbitar.

Kusse, Lasefalk.

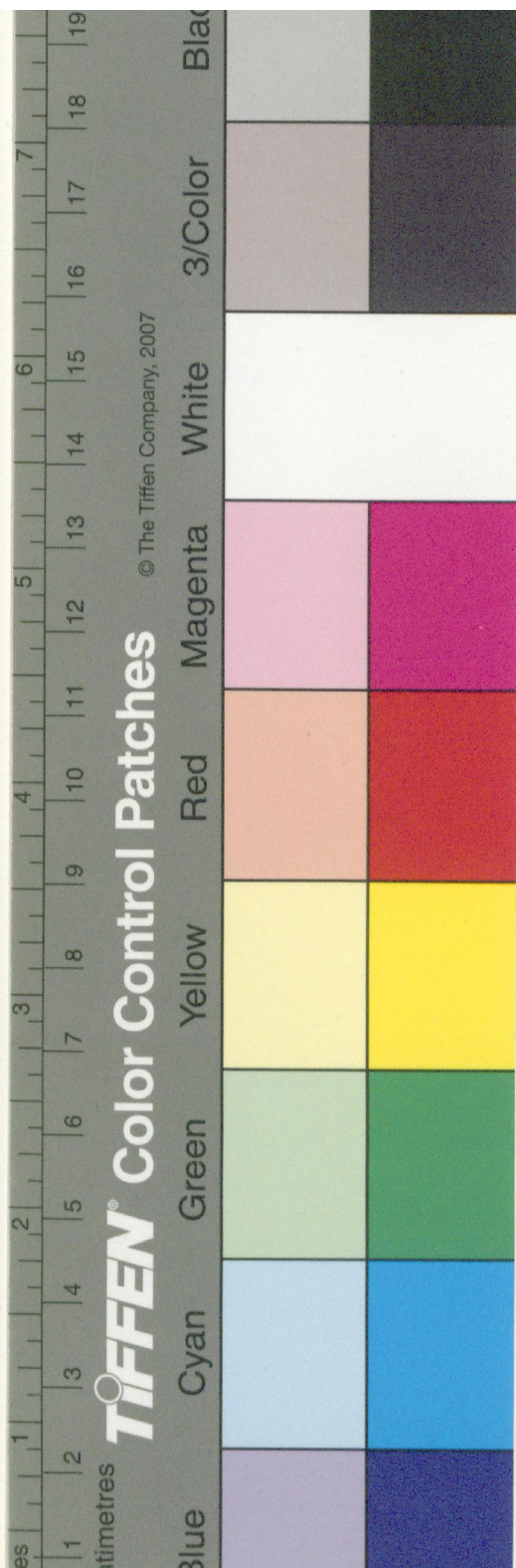
21.

199

297

Då fåren första gången släppas
 på bete, bör man lösgöra skäl-
 tankans första "fäl" (fotspår) utan
 för tröskeln och vända "fälen"
 i riktning mot fårstallet. Göres
 så, börja fåren söka sig hem
 till näterna.

Peder sore, Kråknaäs.

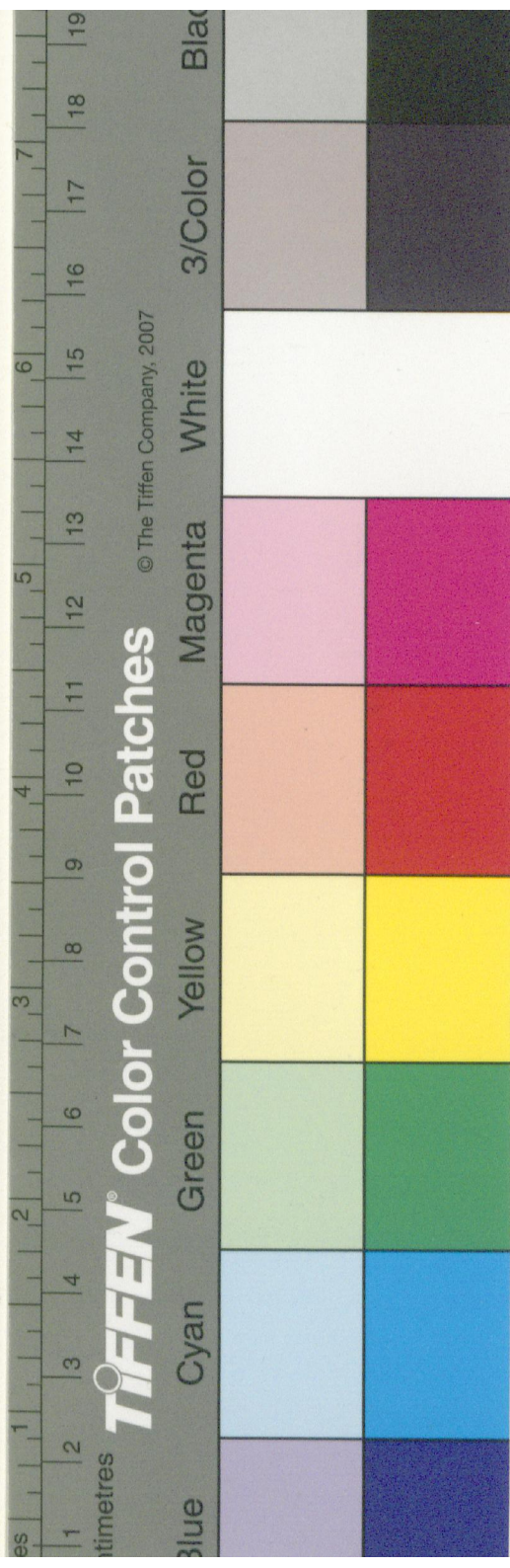
20

238

reg

För att få en gensträvig hund
 att följa med, bör man ge den
 en bröd- eller sockerbit, som bärts
 en stund i vänstra armbålen.

Pedersø, Katternsø.

19

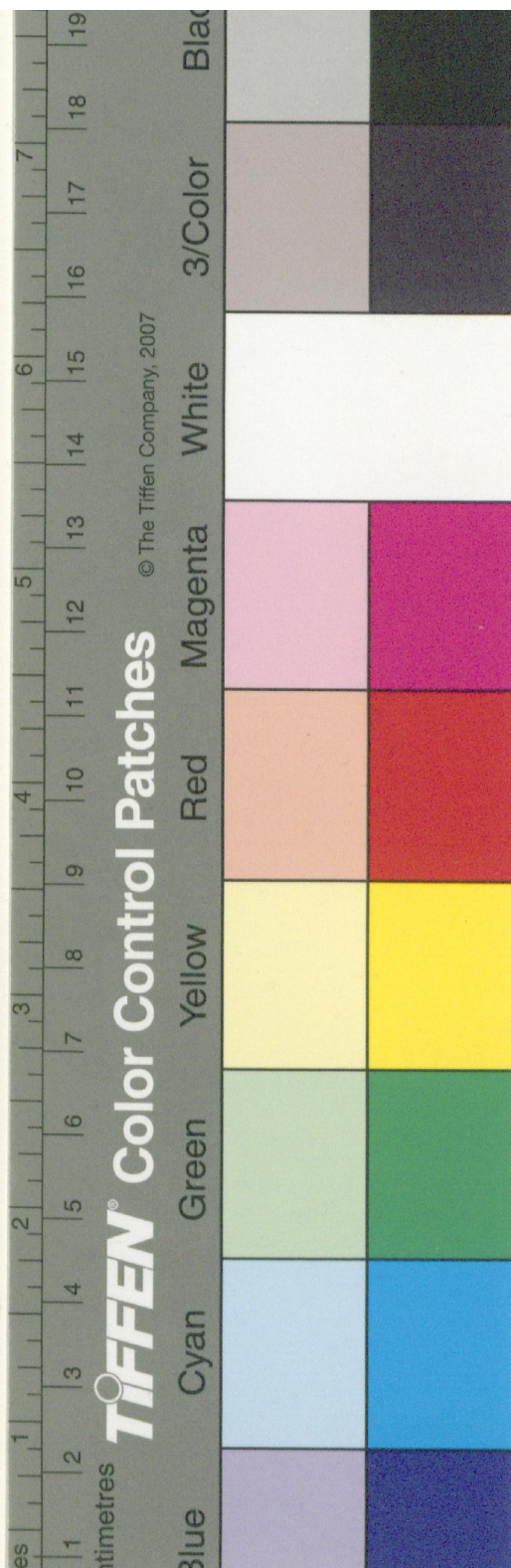
ny.

239

Om en nyköpt ko inte ville följa
skallkon åt, brukade man låta nykomlingen
gå med en liten sten från en gårdens till-
hörig ri-ugn fastbunden vid svansen. Där-
jämte skulle kon stiga över tre likadana
stenar, som lagts i rad utanför fähusströken,
när dess "matmor" släppte den på bete.

Till kuren hörde också att spika två
kvastar i kors ovanom fähusdörren.

Pedersöre, Torshög.

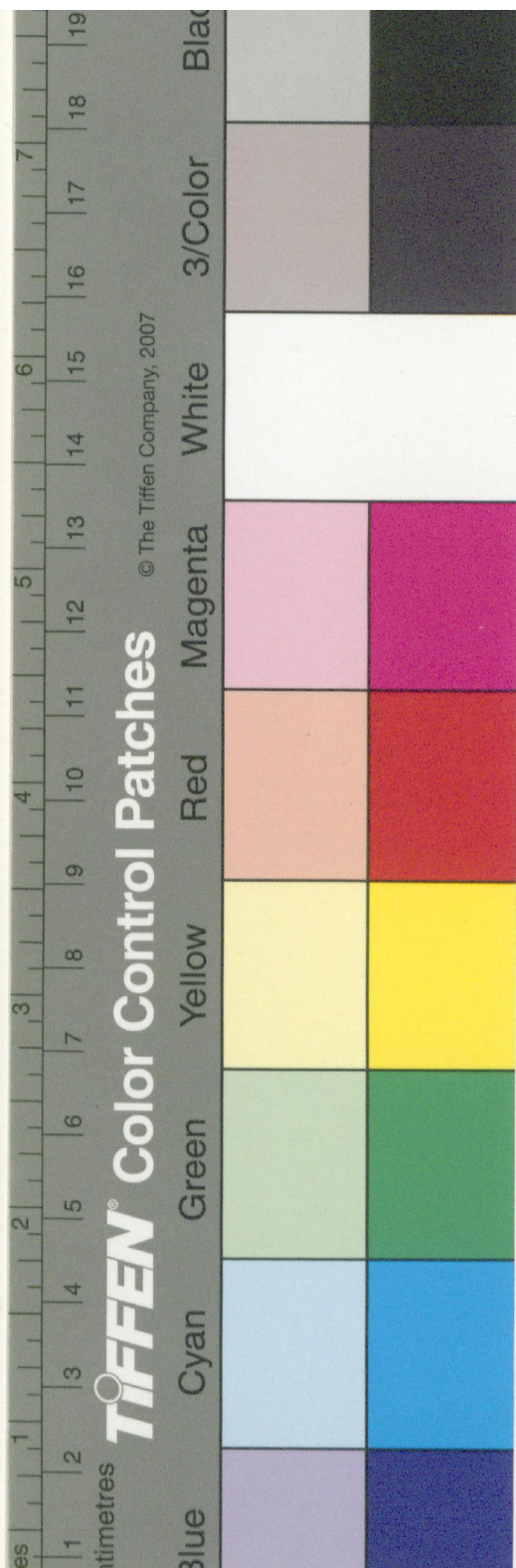

18

240

reg
Om en ko ikke vill følge den
øvriga beskæfningen åt, ger man
den två brödbitar med smör emd-
lan, sedan man låtit skalken
ligga en stund på nämnda bröd-
bitar.

Pedersöre, Kattermo.

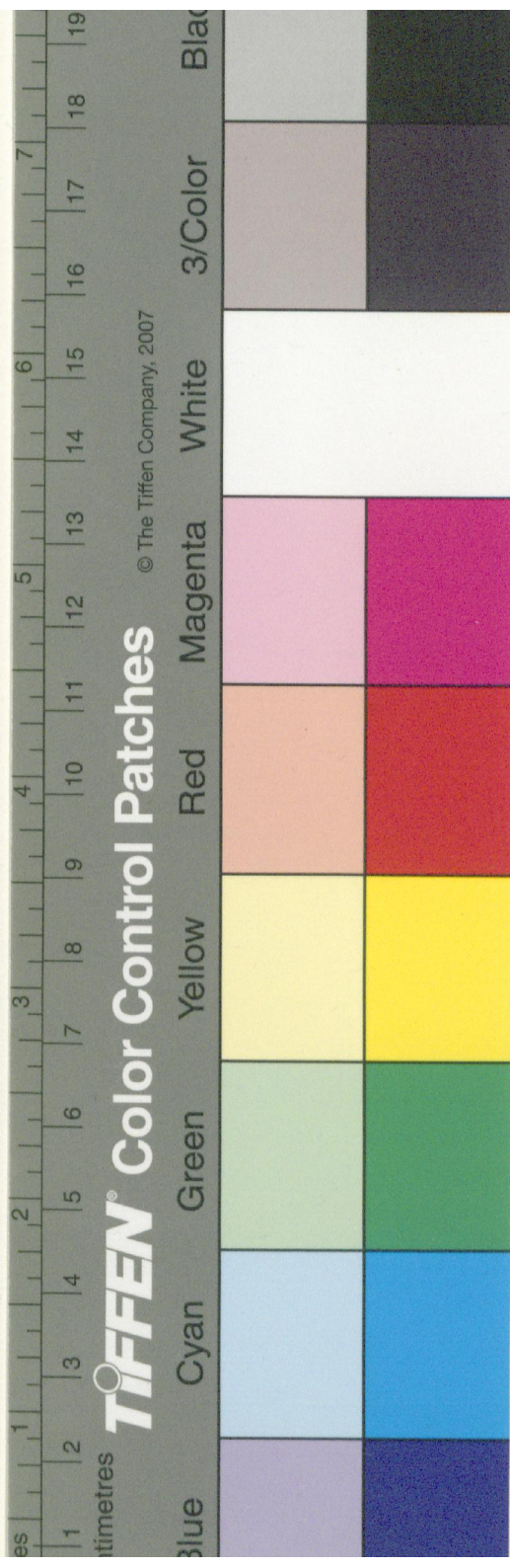
17.

199

241

Da korna första gången
släppas på bete, hålles vatten från
Koskallan i örnen på hela boskaps-
besättningen.

Pedersöre, Källby

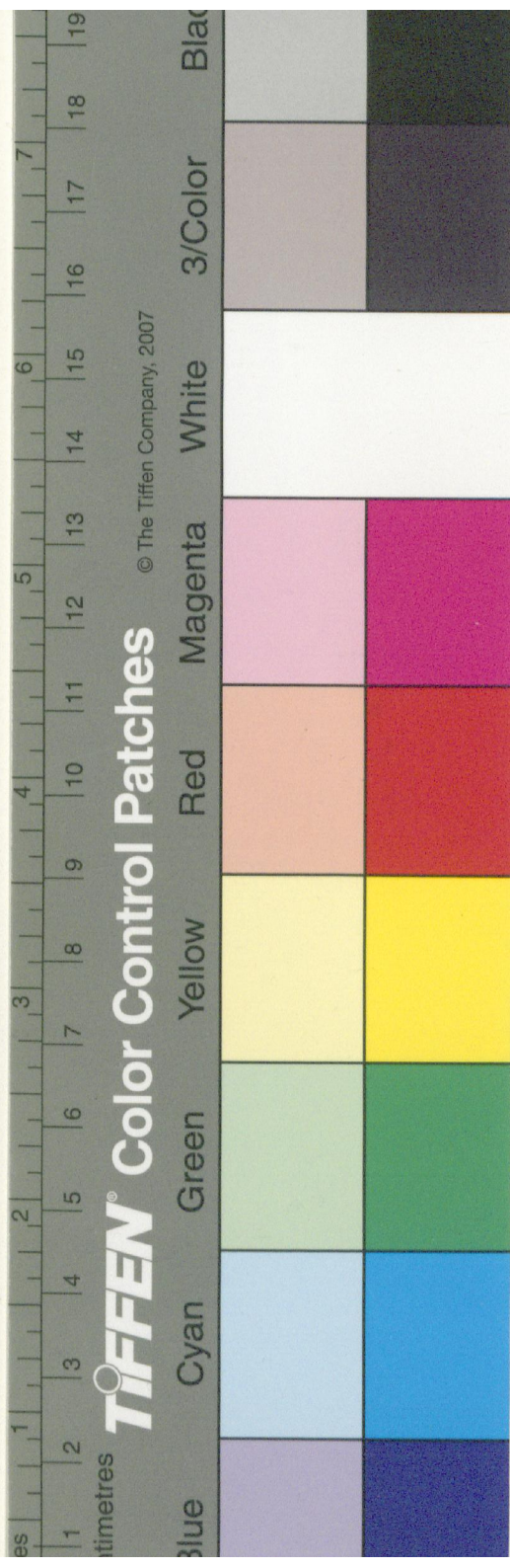
16.

199

242

reg. Innan korna första gången
slappas på bete om våren, låter man
dem dricka gemensamt ur en kår,
vari korskallan nedsänkts.

Pedersöre, Västersed.

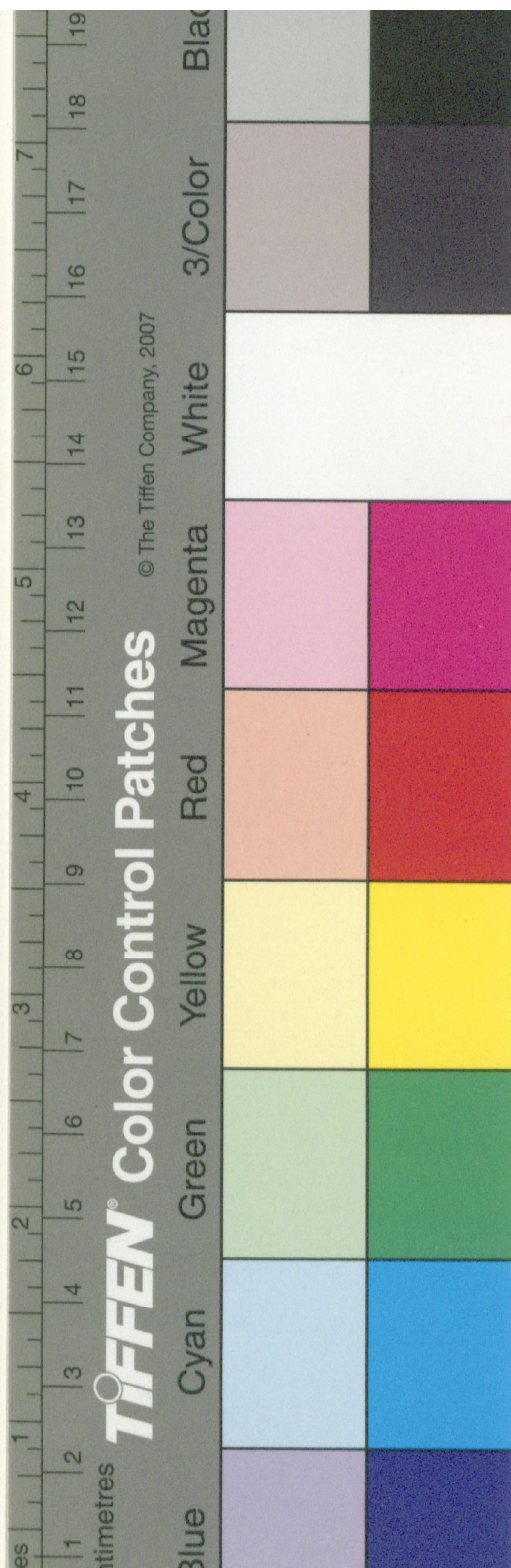
15

243

neg.

För att få en nyköpt ko
att börja följa skälkon åt be-
höver man blott föra något
av dess (den förstnämndas) avfö-
ring tre gånger genom skäl-
klaven.

Pedersöre, Forsby.

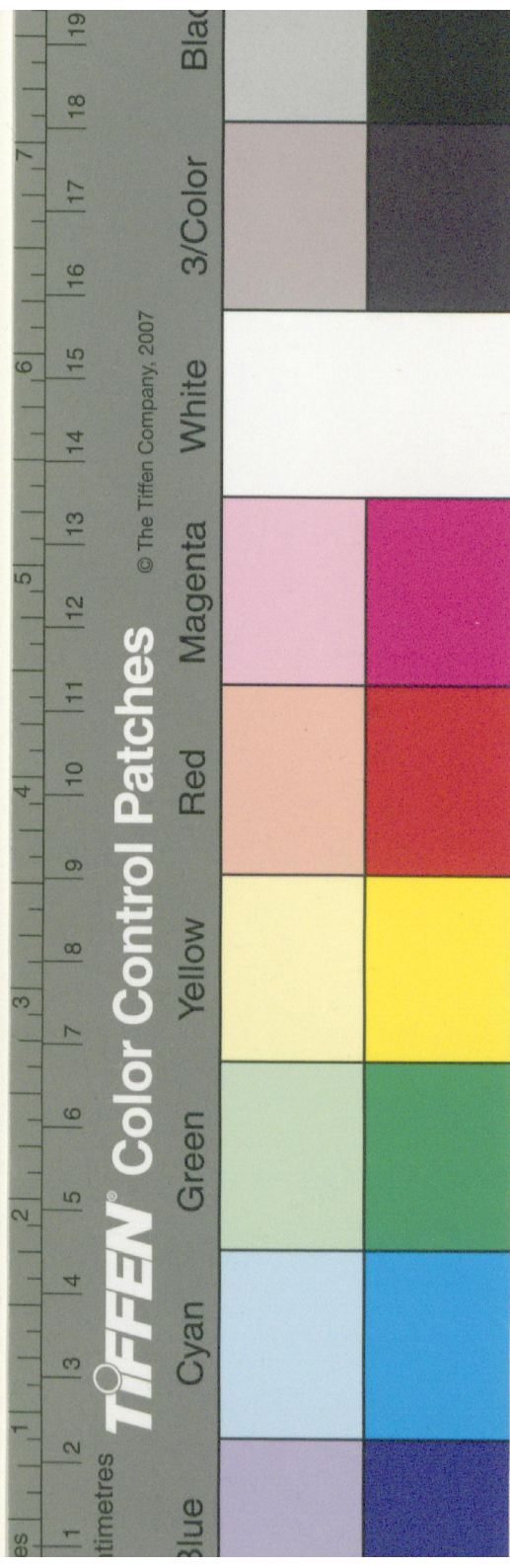
14.

199

244

Kvisten, varmed beskapen
första gången på vägen drivits
bort, bör medföras hem, ty
då börja vaka kreaturen
söka sig hem till Kvällarna.

Purmo, Klavus.

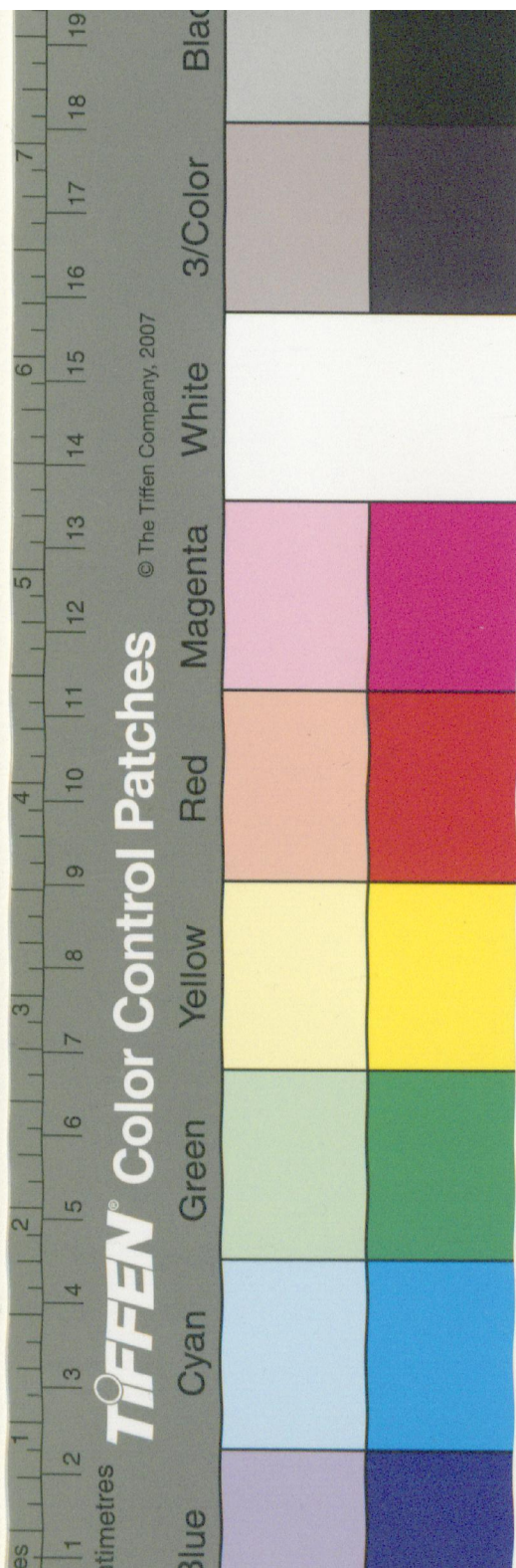

199

245.

reg. Om en häst har benägenhet
att bege sig på ryttmarsträt
eller visar tecken till vantrev-
nad, bör husbonden lägga några
tagelstrå från dess soans i en
korrhål i stallströskeln och stå-
digt tillsluta hälet.

Pedersöre, Nid.

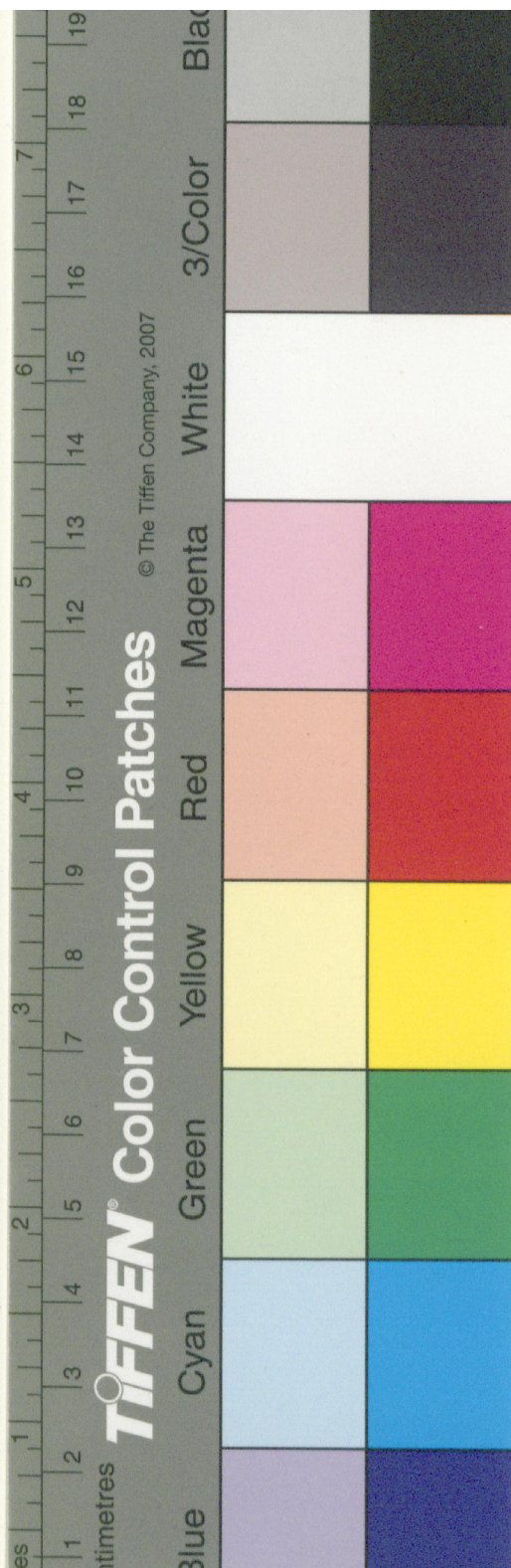
12

reg.

248

Om en h²st är fädden för att
rymma, skall man stryka den
med en knivskäp längs ryggen
och samtidigt låsa Herren väl-
signe oss o. s. v.

Pedersöre, Kållby.

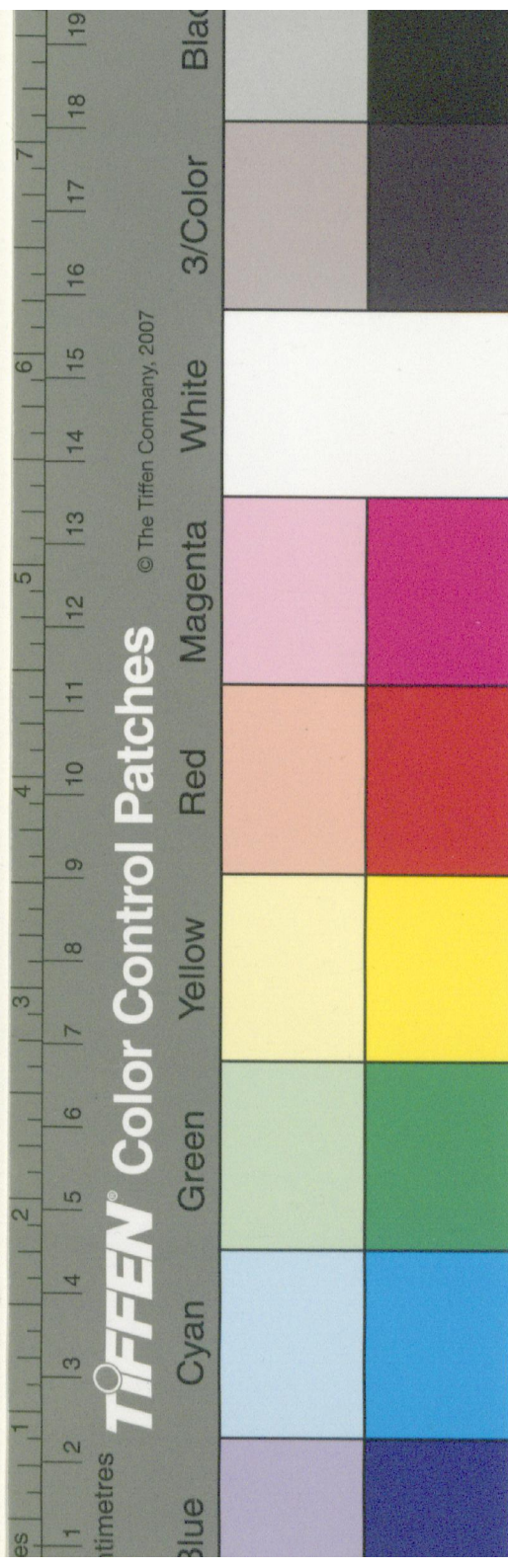

11.

247

reg.
När en ko flyttas, bör
man taga en hötappp från
dess förra bås och kasta den
i det nya, om man vill, så
kon skall trivas väl.

Pedersöre. Adress.

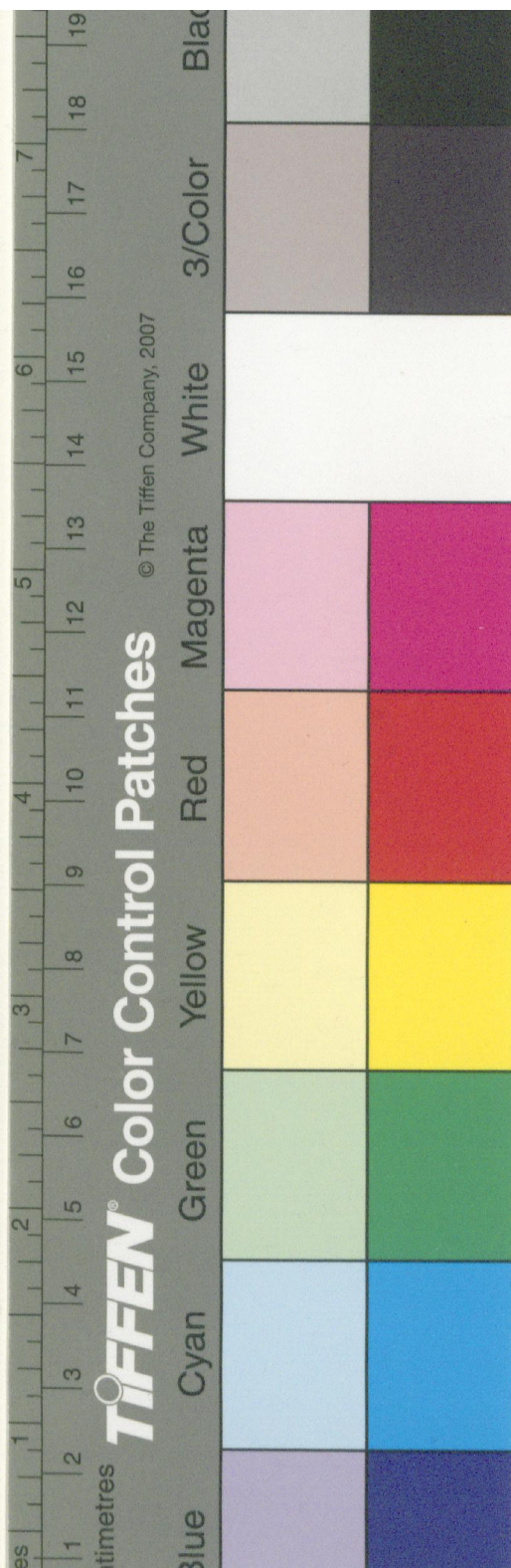

10 -

248

ny. Åt en ko, som inte vill
"ta kalven" - bli dräktig - bör
man ge vatten, vari en ugns-
kvast blivit nedsänkt.

Pedersöre, Edsere.

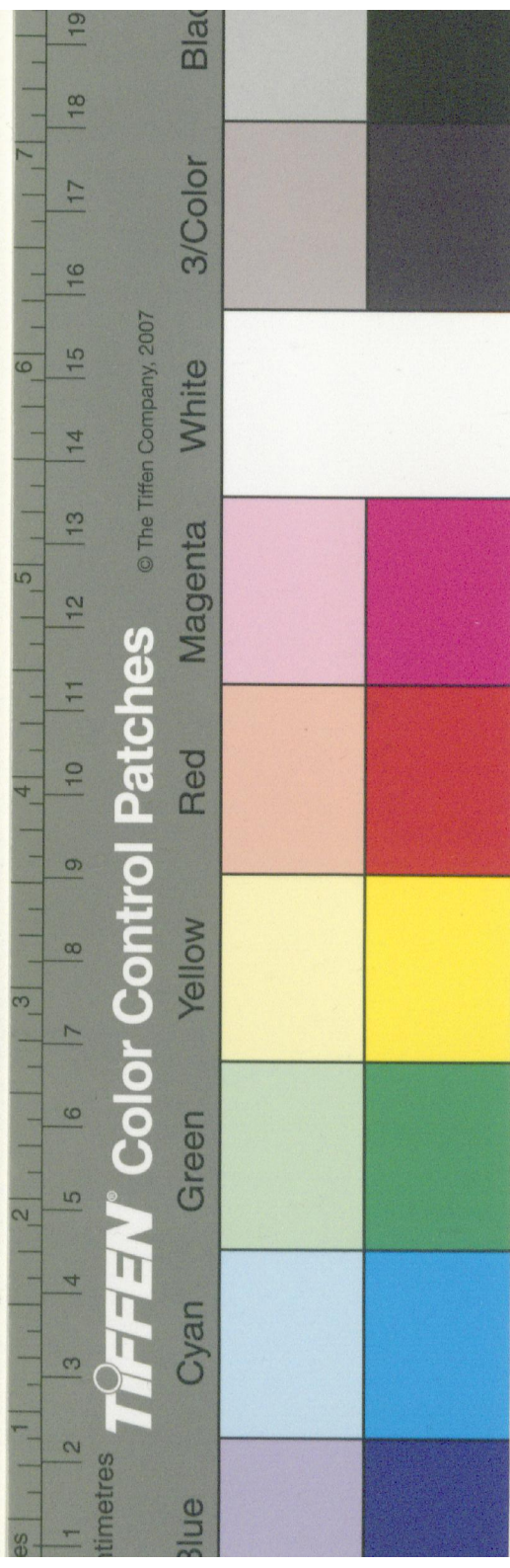

9

ny.

249
 För att en nykapt ko skall
 börja trivas bör man lida den
 baklänges in i det nya läset.

Pedersöre, Forsby.

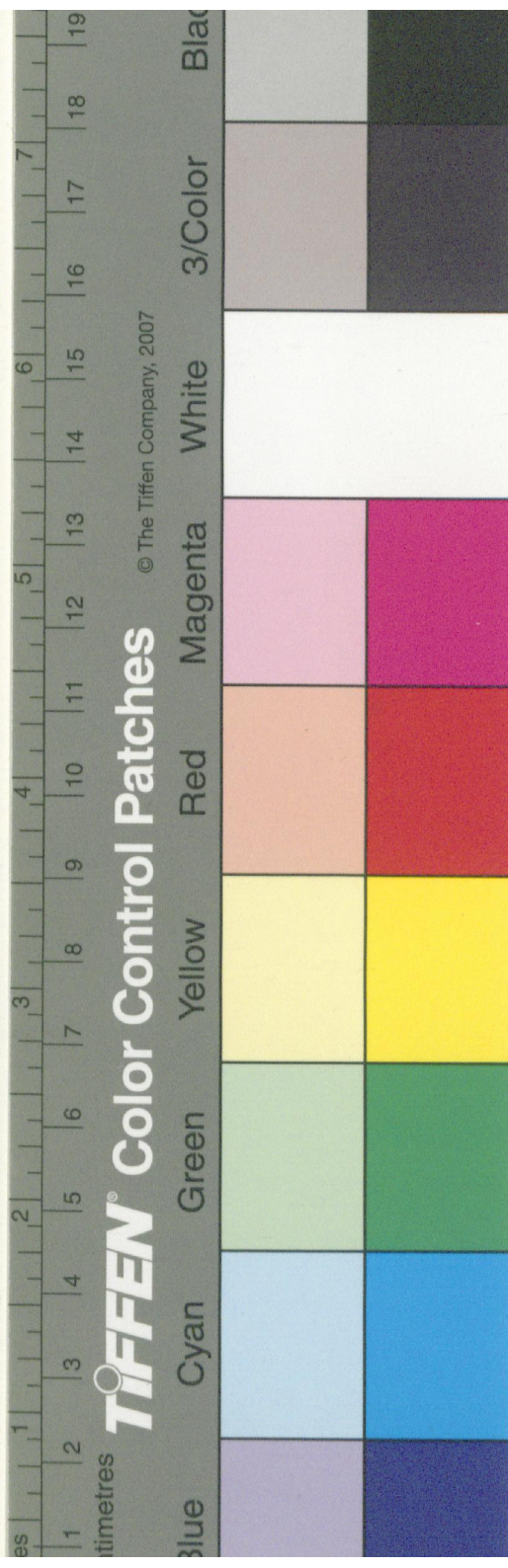
8

250

reg.

För att en härt skall börja
trivas här den ledas in i be-
ningsstugan och utfägnas med
sådär en gryta, på vars botten
man lagt badnyckeln

Pedersöre, Katerno.

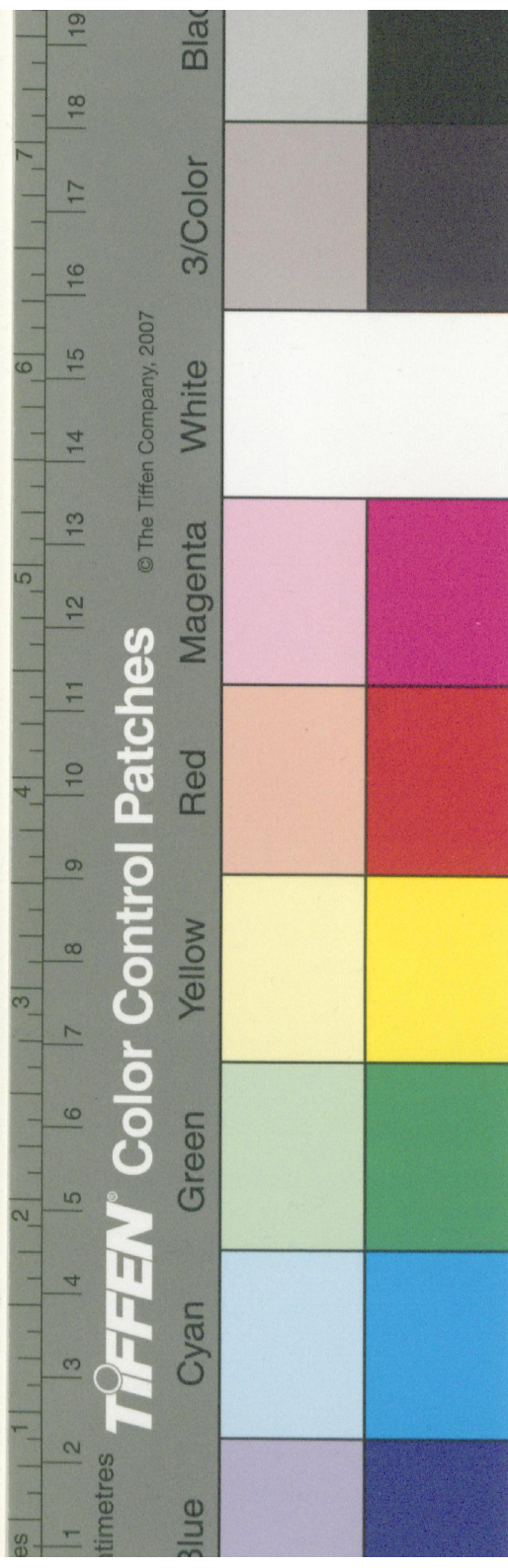
7

reg.

Om en kato tvinar sig icke
"vill framåt," bör man göra åt den
en ho av en stulen al- eller Gjörk-
stam, som vuxit på en holme.

Petersöre, Katernö.²

251

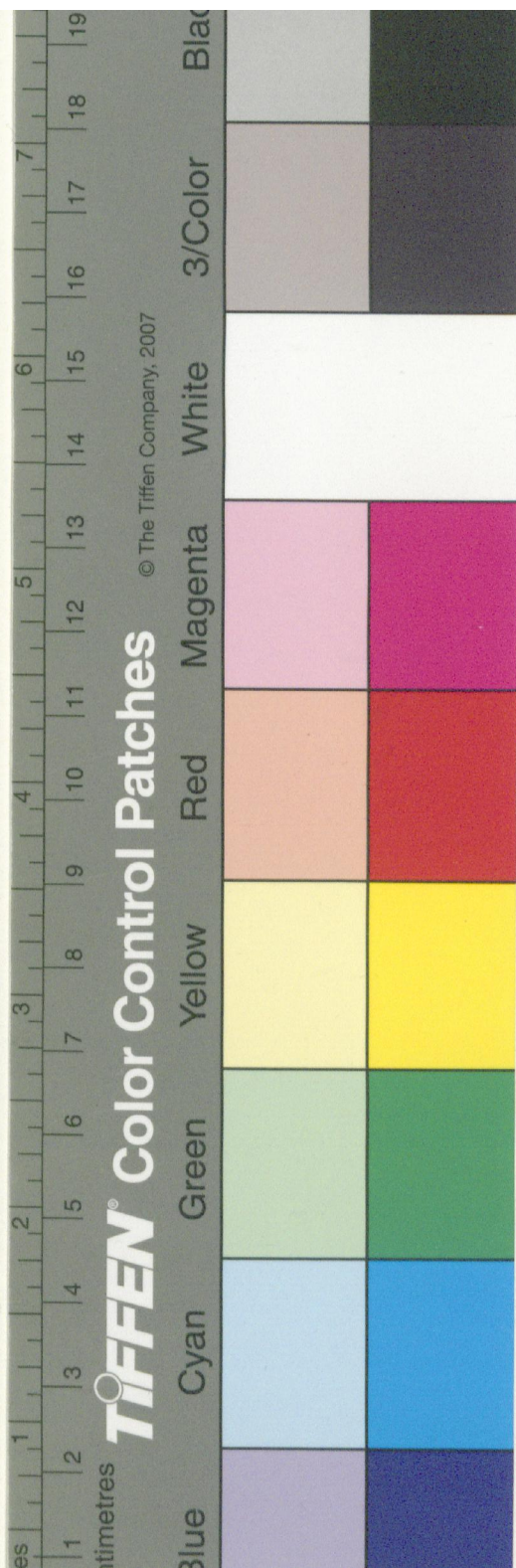
6.

reg.

252

J'arikt nu på hästarna
 en sammas och Frivas brukar en
 husbonde på Kass, för var gång
 han skaffar en ny häst till gården,
 låta en (häst), som redan är hem-
 varm, "sorkla" (= sluka) en brödbit,
 vilken därpå ges åt nykningen.

Pedersöre, Katterns.

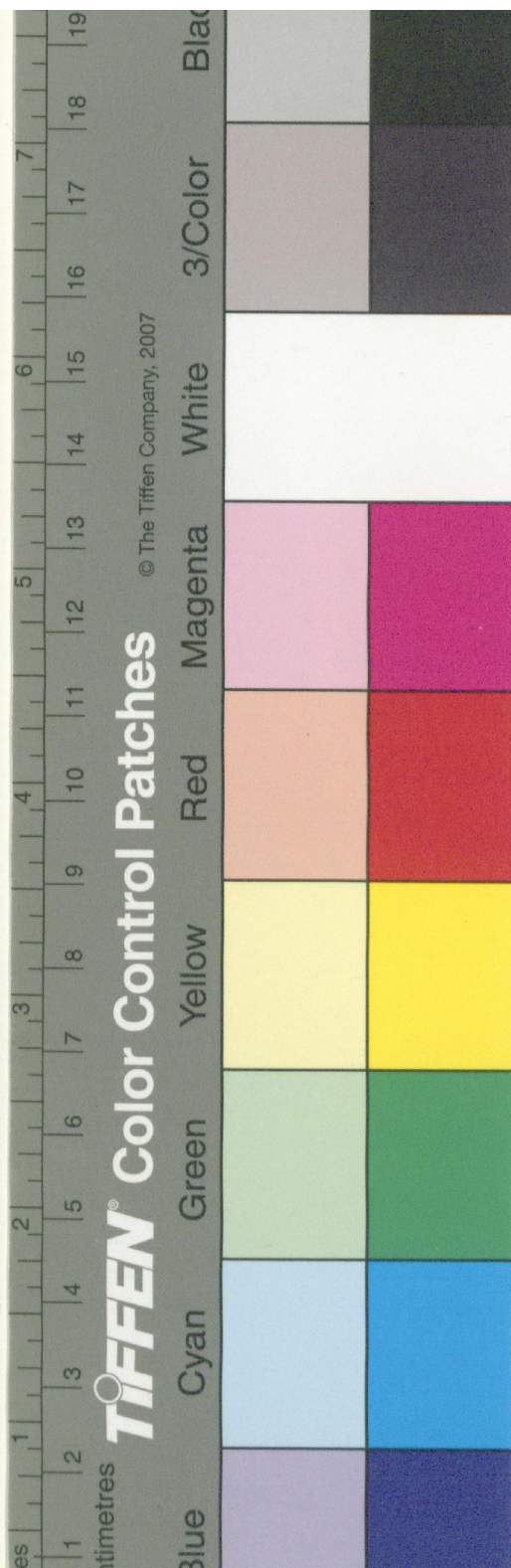
5

253

Nag.

För att en nyköpt ko skall
börja trivas i gården, bör dess
nya värdinna leda den tre varv
motsols omkring en jordfast sten
och därpå ge den tre brödbitar

Purmo, Storbarka.

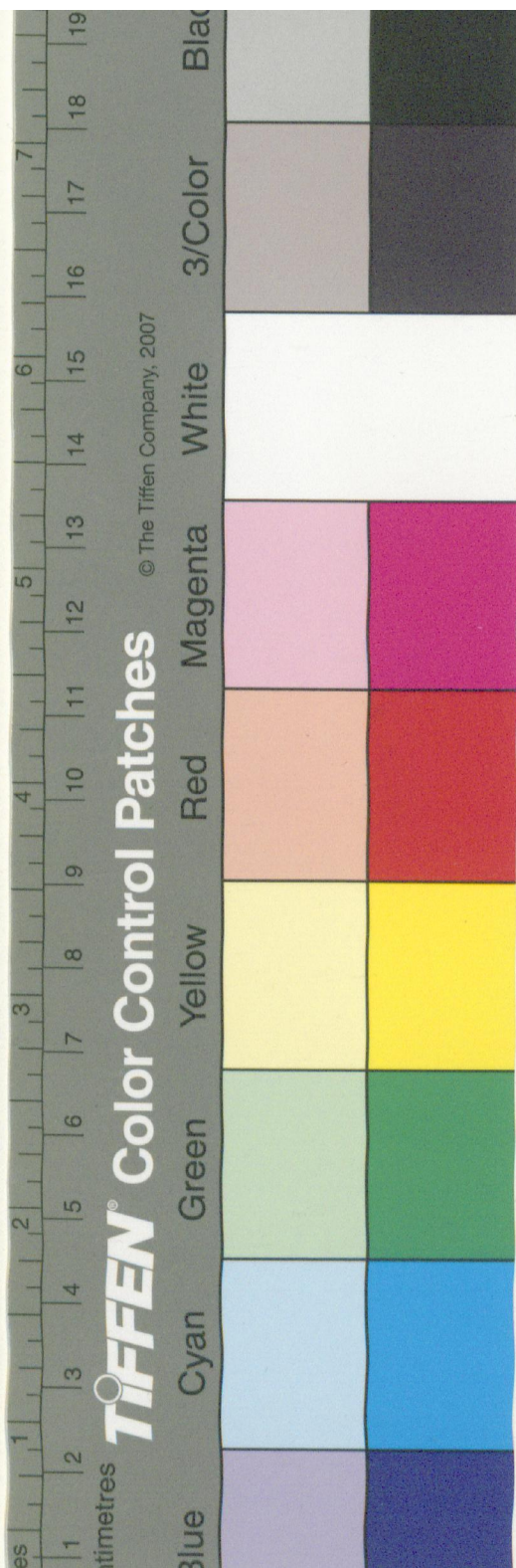

4.

254

reg. Då en ko vandrivs, bör man
ge den ett bröd, i vilket man in-
läkat tre hår, tagna från tre olika
ställen på vardinnaus kropp.

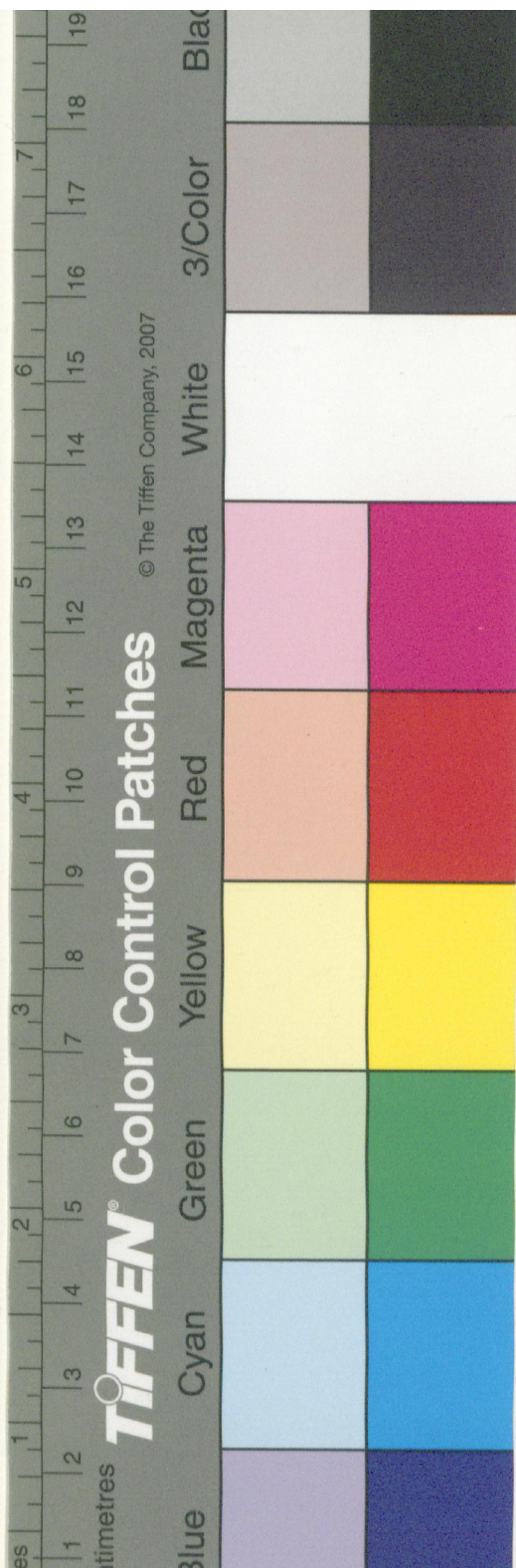
Pedersöre², Katterus²

3.
rej.

En ko, som blivit "skänd"
förmedels trockkonster, kan botas
med tre järtskott. Man klyver en
järta i ena ändan och sätter en trä-
bit i öppningen. Järten svingas så
över kon bakifrån, varvid träkilen
flyger sin väg med en liten smäll.

Pedersöre, Forsby.

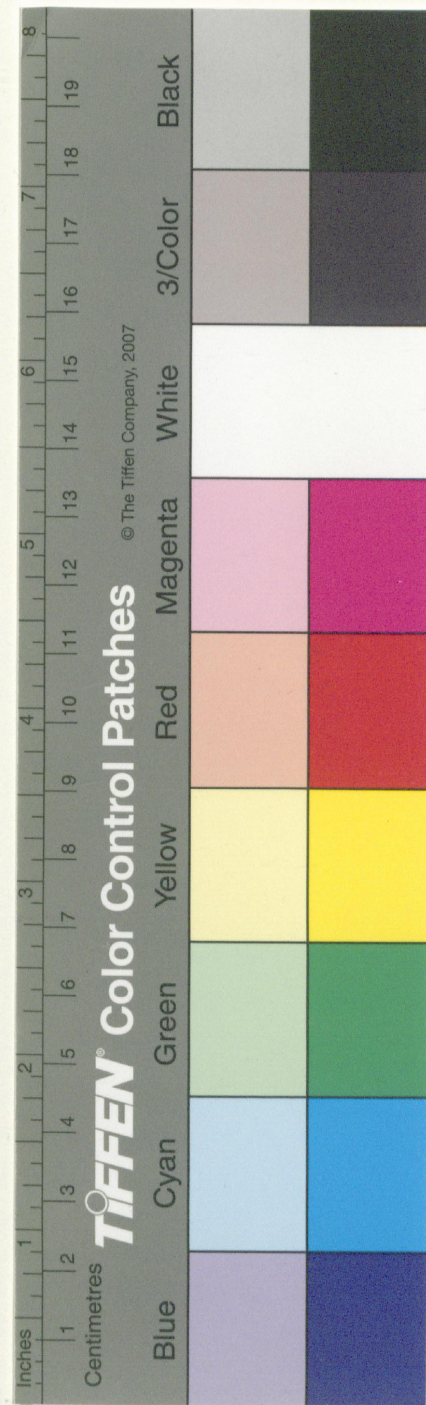

Då en kvinna kallat, bör
 mjölkerskan, innan kalven bort-
 flyttats ur läset, skynda till kasten,
 öppna dörren och ropa: "Nu har
 den kvinnan kallat, och skall
 den keta från denna dag."

Enligt en annan uppgift yttrar
 de mjölkerskan i det hon vänder sig
 till kasten ut: "Nu har (H. Kona)
 kallat, och hon ska stå lika stilla,
 som du står här."

Kast-besöket medför, att kvinnan
 inte börjar sparka under mjölkningen.

Pederzöre, Katerno.

På Åland gård i Purmo hade
 man en lång tid otur med korna - de
 vantrivdes tydligen. En frakkarl, Pietilä-
 Jokk, tillkallades och påstod sig nog finna
 bot för det onda. Efter några stadiga
 "tankestyrkare" bad han husbonden taga
 "kåkan" ur spiseln (den stänning, som bär upp
 grytan), gårdens äldsta yxa och en kråk-
 fot samt föra dessa ^{tre} tingestår ^{3 995} matsols
 runt det inre av fähuset och därvid
 sticka dem under alla balkar. Detta
 medel, "som nog brukar hjälpa", var denna
 gång av ingen betydelse, emedan husbon-
 den inte trodde på det - så lydde Frak-
 karlens oflyadiga själsförsvär.

Husbonden ifråga har varit min sagesman

